

УДК 631.333: 634

МЕХАНІЗАЦІЯ ДОЗОВАНОГО ВНЕСЕННЯ ОРГАНО-МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ В ПРИКОРЕНЕВУ ЗОНУ САДЖАНЦІВ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

Стручаєв М.І. к.т.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Сушко С.Л., к.т.н.

Мелітопольська дослідна станція садівництва ім. М.Ф.Сидоренка

тел.(06192) 42-25-85, (06192) 43-13-20

Анотація – у роботі розглянуто засоби механізації дозованого внесення органо-мінеральних добрив в прикореневу зону саджанців плодкових культур.

Ключові слова – внесення добрив, механізація, саджанці плодкових культур, насадки, барабан, органо-мінеральні добрива.

Постановка проблеми. При вирощуванні саджанців плодкових культур, важливим елементом технології є внесення органо-мінеральних добрив. При традиційному способі, добрива вносяться з розрахунку на одиницю площі, що призводить до їх перевитрат і нераціональному розподіленні у просторі [1]. В наш час значна увага приділяється енерго-ресурсозбереженню, в даному випадку це може бути досягнуто за рахунок дозованого внесення в прикореневу зону саджанців плодкових культур.

Аналіз останніх досліджень. Внесення органо-мінеральних добрив здійснюється наступними методами: механічними розкидачами твердих добрив [2], внесенням твердих добрив при проведенні поверхневого обробітку ґрунту, розпилюванням рідких добрив навісними знаряддями до тракторів [3], внесенням добрив разом з поливочною водою з каналу та при крапельному зрошенні [4]. Для внесення добрив за другим методом словацькими виробниками сільськогосподарської техніки пропонується дворядний вібраційний розпушувач VP 500 GN [5] з пневматичним пристроєм для глибокого дозованого внесення твердих мінеральних добрив у садах (рис. 1, а). Для третього методу, одніє з останніх розробок є розсіювач мінеральних добрив RNZ SAD [6] призначений для внесення мінеральних добрив у прикореневу зону дерев у садах, для чого диск, що розкидає, оснащений спеціальним напрямним кожухом (рис.1,б). В інституті садівництва НААН розроблено спеціальну машину внесення

добрив у міжряддя маточника клонових підщеп і кущових ягідників [7]. Машина складається з двох бункерів з похилим дном, у нижній частині яких встановлено котушко – шнековий висіваючий апарат з пристроєм для регулювання норми внесення, який за допомогою тукопроводу з'єднаний з підкормлюючим ножом – розпушувачем. Продуктивність машини складає 0,25 га/год, глибина внесення добрив - до 10 см, ширина смуги останніх - 10–12 см. Машина агрегується з малогабаритними тракторами класу 0,2 – 0,4.

Рис.1. Засоби механізації для внесення мінеральних добрив в садівництві: а) VP 500 GN; б) RNZ SAD.

Проведений аналіз показує, що найбільш прогресивним є останній метод, але і він має свої недоліки, так як добрива нерівномірно розподіляються по трубці, деякі з них, маючи щільність, яка відрізняється від щільності води, накопичується в нижній частині трубки. Що стосується перших трьох методів, то добрива взагалі можуть не потрапити в прикореневу зону саджанців.

Формування цілей статті. В роботі поставлена задача розробки механізованого пристрою для дозованого внесення органо-мінеральних добрив в прикореневу зону саджанців плодкових культур.

Основна частина. На підставі аналізу останніх досягнень публікацій і патентного матеріалу, а також базуючись на теоретичних і експериментальних дослідженнях було запропоновано конструктивне рішення для механізації дозованого внесення органо-мінеральних добрив в прикореневу зону саджанців плодкових культур, на основі розробленої блок-схеми (рис. 2.).

Головним елементом є барабани з конічними насадками, крізь які і відбувається внесення добрив (рис.3).

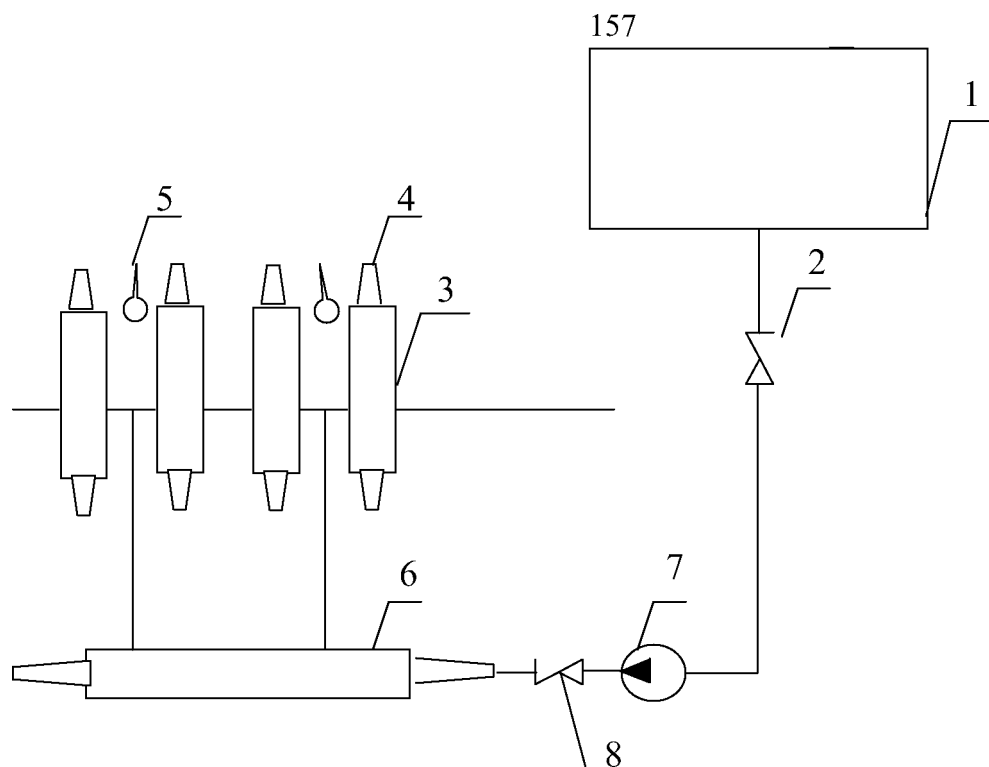

Рис.2. Структурна блок – схема пристрою для дозованого внесення добрив: 1 – бак з добривами; 2 – засувка; 3 – барабан; 4 – конічні насадки; 5 – саджанці; 6 – рама; 7 – насос; 8 – засувки.

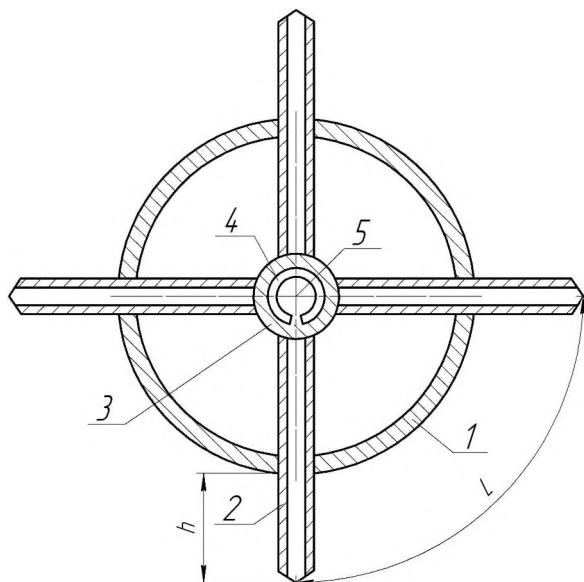

Рис.3. Схема барабана для внесення добрив: 1 – барабан; 2 – конічні насадки; 3 – втулка; 4 – половісь; 5 – радіальний отвір.

Внесення добрив відбувається таким чином. Із бака з добривами вони насосом під тиском поступають до розподільчої труби-рами і потрапляють у полу вісь, яка має радіальний отвір. При обертанні барабана в момент, коли конічний насадок занурюється в землю в

прикореневій зони саджанців, отвір конічного насадку і радіальний отвір втулки полої вісі співпадають і добриво дозовано зліва і справа від саджанця потрапляє під поверхню землі.

Це значно зменшує витрати добрива, його випаровування, або виводування та розвіювання, що невідворотно відбувається при традиційних методах внесення добрив.

Ефективність внесення рідких органо-мінеральних добрив посилюється залежно від збільшення її глибини, оскільки при цьому воно накопичується в зоні коренів, звідки менше випаровується. Тому в якості критерія якості внесення добрив в прикореневу зону можна прийняти статичний момент площі S шару, залежно від його віддаленості від поверхні [8]:

$$S = \int L_i \cdot h \cdot dh \quad (1)$$

де S – статичний момент площі m^2 ,

L – довжина слою, що обробляється на поверхні (крок садіння), м;

h – глибина внесення добрив від поверхні, м.

Коефіцієнт ефективності внесення добрив можна обчислити

$$\eta_{e.v.d.} = \frac{2 \cdot h_{\delta}}{h_e} \quad (2)$$

де $\eta_{e.v.d.}$ – коефіцієнт ефективності внесення добрив;

h_{δ} – дійсна відстань від денної поверхні поля до точки внесення добрив, м;

h_e – еталонна глибина внесення, м.

Що стосується точності внесення добрив відносно розташування саджанців в рядку, то відстань між конічними насадками повинна дорівнювати відстані між саджанцями (тобто кроку садіння). Таким чином, пристрій для внесення добрив виготовляється відповідно агротехнічних вимог до садіння саджанців плодових культур.

Висновки. Запропонований пристрій дозованого внесення органо-мінеральних добрив в прикореневу зону саджанців плодових культур дозволяє знизити витрату добрив при їх підкормці. Результати проведених досліджень можуть бути використанні при проведенні дослідницько-конструкторських робіт робочих органів засобів механізації для розсадників.

Література.

1. *Погорілий В.* Розкидачі міндобрив /В. Погорілий, С.Любченко, В.Войновський/ FARMER - 2011.- №9. – С. 16-18.
2. *Ярошко М.* Внесення мінеральних добрив та модифікаційні особливості розкидачів/ М. Ярошко /Аграрна техніка та обладнання – 2011.-№ 2 – С. 34-32.

3. Мельник И. Оценка эффективности использования машинных агрегатов для внесения минеральных удобрений / И.Мельник // Овощеводство – 2006. - № 1 С. 62-65
4. Цыганов А.К. Экологические и ресурсосберегающие аспекты технологии и техники для внутрисочвенного внесения минеральных удобрений / А.К. Цыганов // Праці ТДАТА. – Мелітополь, 2001. - Вип. 1, т. 22. - С.47-51.
5. Вибрационный разрыхлитель VP 500 GN [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.inobrezice.com/rus/subsoiler-vp.html>.
6. Рассеиватель минеральных удобрений RNZ SAD [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.vfc.com.ua/ru/1453-navesnye/products/1460-rasseivatel-mineralnyh-udobreniy-rnz-sad>.
7. Привалов І.С. Комплекс машин для механізації робіт у плодових розсадниках і маточниках / І.С. Привалов, В.О Соколов, М.І. Майбенко та інші. // Садівництво – 2008. – Вип. 61. – С. 334-341.
8. Овчаренко А. Вибір робочого органу для смугової обробки ґрунту / А.Овчаренко // Праці ТДАТА – Мелітополь, 2005. - Вип. 33.- С.134-137.

МЕХАНИЗАЦИЯ ДОЗИРОВАННОГО ВНЕСЕНИЯ ОРГАНИЧЕСКИ-МИНЕРАЛЬНЫХ УДОБРЕНИЙ В ПРИКОРНЕВУЮ ЗОНУ САЖЕНЦЕВ ПЛОДОВЫХ КУЛЬТУР

Стручаев Н.И., Сушко С.Л.

Аннотация – в статье рассмотрены средства механизации дозированного внесения органически-минеральных удобрений в прикорневую зону саженцев плодовых культур.

MECHANIZATION OF THE DOSED OUT ENTERING OF ORGANO-MINERAL FERTILIZERS IN THE RADICAL ZONE OF SAPLINGS OF FRUIT CROPS

M. Struchaev, S. Suschko

Summary

In article means of mechanisation of the dosed out entering of organo-mineral fertilizers in a radical zone of saplings of fruit crops are considered.